І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 141. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ЛИПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 26, 1962 No. 141. VOL. LXIX.

КОНГРЕС СХВАЛИВ 4.6 БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ

СПІЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИЗНАЧИЛА НА КОСМІЧНУ ПРОГРАМУ $3.7 БІЛЬЙОНА

Вашингтон. — 24-го липня Конгрес закінчив працю над законом про допомогу закордонові, бо в тому дні Палата Репрезентантів схвалила — 4.672,000,000 долярів на видатки для закордонної допомоги більшістю 221 до 162-ох голосів. Сенат прийняв цей пункт бюджету ще в п'ятницю більшістю 56 до 27-ох голосів. Законопроєкт вислано до підпису Президента. Хоч ухвалена сума є на 206.500.-000 долярів менша від тієї, якої домагався уряд, то все ж таки ухвалення такої поважної суми на допомогу закордонові вважається за поважну перемогу уряду президента Кеннеді. Республіканці заявили, що Президент дістав те, чого хотів. За цей проєкт голосували 163 демократи і 58 республіканців, а проти були 65 демократів і 97 республіканців. В законі є такі три важливі пункти: 1) Президент може вирішувати, чи ЗДА будуть допомагати комуністичним країнам Польщі і Югославії, коли американська допомога могла б скріпити незалежницькі змагання цих держав від совєткої контролі; 2) Конгрес признав на допомогу для Індії суму 817 мільйонів долярів, хоч Сенат домагався тільки 727 мільйонів; 3) Спільна Конференція скасувала ухвали Палати, щоб ЗДА не купували бондів Об'єднаних Націй на суму — 100 мільйонів долярів, поки інші члени цієї організації не вирівнюють своїх боргів до ОН. Побоюються, що при ухвалюванні закону про асигнування фондів на закордонну допомогу Конгрес може таки заборонити купувати урядові бонди ОН, поки інші члени не сплатять своїх вкладок до цієї світової організації. Окремий пункт закону домагається, щоб ЗДА не давали допомоги тим латинським американським країнам, які без відшкодування конфіскують власність американських компаній. На основі цього пункту уряд мусітиме припинити допомогу Бразилії, де два провінційні уряди сконфіскували американські електрівні та одну газову компанію.

Спільна Конгресова Конференція 24-го липня ухвалила на цивільну космічну програму суму 3.744,115,250 долярів в цьому фінансовому році, що почався 1-го липня. Це є на 43.160,750 долярів менше від суми, що її жадав уряд для Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації. 1.3 більйона долярів призначені на лети астронавтів по космічних просторах, в тому є вже і фонди на висилання людини на Місяць, що має статися перед 1970-им роком. Кошти подорожі на Місяць оцінюють тепер на 20 більйонів долярів, давніше гадали, що на цю програму треба буде видати аж 40 більйонів. Дехто гадає, що лет людей до Місяця коштуватиме тільки 18 більйонів долярів, коли зустріч астронавтів відбуватиметься під час того, як головна кабіна Аполлон кружлятиме довкола Місяця, а кабіна „Жук" із дослідниками Місяця приєднається до неї таки в районі Місяця, а не, як давніше проєктували, в космічних просторах між Землею і Місяцем. Всі витрати на космічну програму, цивільну і військову, в цьому році винесуть коло 5.5 більйона долярів. В найближчому фінансовому році самі видатки на цивільну космічну програму мають збільшитися до 5 більйонів долярів. Зростуть і витрати на військову космічну програму. Кабіна Проєкту Аполлон і ракети для нього вже замовлені і над ними працюють фахівці. Кабіну „Жук" майть замовити в жовтні цього року. В Конгресі зростає невдоволення з того, що так збільшуються видатки на космічну програму. Сподіваються, що в найближчому році Конгрес вимагатиме, щоб уряд значно зменшив космічний бюджет. Палата Репрезентантів зменшила була запропоновану урядом суму дол. на 116.114.-000, але Конференція її ухвалила. Сенат зменшив урядовий проєкт космічного бюджету тільки на 37.760,750 долярів.

Палата почала працю над законопроєктом пор публічні роботи

Вашингтон. — Дня 24 липня Палата Репрезентантів почала праю над урядовим законопроєктом про призначення $900 мільйонів на публічні роботи, щоб скріпити економіку та зменшити число безробітних. Сенат вже ухвалив цей проєкт, але Палатна Комісія Правил тримала його в себе 7 тижнів, але тепер вирішила вести переслухання в цій справі, і є надія, що Конгрес зможе ухвалити ще на цій сесії той законопроєкт, який уряд уважає як один із засобів до підтримки економіки. Але ця сума, призначена на підтримку економіки, є незначна в порівнянні з тим, що уряд обдумує справу зменшити прибуткові податки від $6 більйонів до $8 більйонів, щоб цим способом скріпити рух в торгівлі та спричинити збільшення продукції. Гадають, що уряд президента Кеннеді вже не має сумнівів, що треба буде ще в цьому році зменшити податки, щоб скріпити економіку.

В АМЕРИЦІ

• **Колишній дорадник** президента Айзенгавера в справах науки й технології д-р Джеймс Р. Кілліян вислав 16-сторінковий звіт Крайовій Лізі Цивільної Служби, в якому рекомендує, що уряд мусить значно збільшити платню науковцям, які є затруднені в урядових аґенціях, бо інакше вони перейдуть на працю до приватних фірм, і уряд не зможе здійснювати своєї космічної програми.

• **Колишній президент** 87-річний Герберт Гувер заявив на пресовій конференції у Сан Франсіско, куди він прибув на кілька днів, що йому подобається президент Кеннеді, який іде важкою стежкою, але не відрікається своєї програми, хоч деколи має проти себе Конґрес, а недавно мусів пережити велику знижку цін на акції на біржі.

• **Шкільна Рада Ню Йорку** та учні публічних шкіл в Брукліні зібрали 10,000 шкільних підручників, які за допомогою добровольців "Корпусу Миру мають вислати для учнів у Філіппінах. Ці книжки збирали два і пів місяця. Підручники є для кляс від другої до шостої. Це є шкільні читанки, аритметика і історії.

• **Конґресмен республіканець** з Айови Г. Р. Ґросс питався в Палаті Репрезентантів, скільки то федеральних фондів, що в сумі $373 мільйонів призначені на секретну службу, буде видано на те, щоб охороняти пані Кеннеді, дружину Президента, під час того, як вона їздить по воді на лещатах в затоці Луїс в Массачусетс. Конґресмен демократ Алберт Томас запевнив Палату, що на охорону пані Кеннеді під час її водного спорту не видано зі згаданої суми ані одного цента. Конґресмен Ґросс вдоволився цією відповіддю, і Палата прийняла законопроєкт про ці видатки.

• **Контрольна Рада Підривної Активности** домагається признати на її працю $150,000 більше, щоб вона могла вести боротьбу проти Комуністичної партії в ЗДА.

ВІДВІДИНИ ПРЕЗИДЕНТА ЕКВАДОРУ У ЗДА

До ЗДА прибув на дводенні відвідини і був гостем президента Кеннеді в Білому Домі еквадорський президент Карльос Хуліо Аросемена Монрой. Під час зустрічі в Білому Домі була обговорювана теж і справа державного перевороту в Перу. На фото (з лівого боку): Пані Аросемена із матір'ю президента Кеннеді Розою, яка виконувала обов'язки господині Білого Дому, і з правого боку еквадорський президент Аросемена та президент Кеннеді.

ЗДА підготовляються до випущення „Мерінера II"

Кейп Канаверал, Флорида. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повідомив, що американські науковці зовсім не зразилися невдачею із „Марінером І", який мав досліджувати плянету Венеру, і вже почали підготовлятися до випущення „Марінера II", яке мало б відбутися коло 15-го серпня ц.р. Якщо не вдасться цього року випустити ракету з кабіною з різними дослідними інструментами, тоді нові проби зможуть відбуватися в 1964-му році, бо аж тоді Венера і Земля будуть найближче віддалені. До випущення вживатимуть ракет-підсилювачів Атлас-Аджіна. Марінер II мав би летіти попри Венеру у віддалі тільки 10,000 миль і під час того за допомогою різних інструментів мав би досліджувати Венеру. Лет до Венери мав би тривати понад 100 днів. І досі не є відомо, чому не вдалася проба з Мерінером І, коли треба було за допомогою електричного приладу знищити ракету зараз після випущення, бо вона летіла у фальшивому напрямку.

Відплив золота спричинений недостачею довір'я до доляра — твердить Фертіґ

Ню Йорк. — Економічний співробітник часописів пресового концерну Скріппса Говарда Лоренс Фертіґ твердить, що єдиною причиною відпливу золота із ЗДА є те, що закордонні бизнесмени не мають довір'я до американського доляра внаслідок фінансової політики уряду президента Кеннеді. Він каже що не поможуть заяви Президента про те, що доляр не буде здевальвований, і не поможуть постійні оборони доляра секредарем скарбуДіллоном, бо золото і надалі відпливає за кордон, і запаси золота найменші від 33-ох років. Фертіґ пише, що чужинці дістають доляри і, не маючи до них довір'я, вимінюють їх на франки, марки, фунти або ліри в державних банках, які мають вже в себе коло дол. 10 більйонів. Не потребуючи більше долярів, чужі державні банки вимінюють їх по твердій ціні дол. 35 за одну унцію на американське золото. Таким то способом золото втікає за океан. Уряд міг би заборонити вивіз золота, але це було б рівнозначне з обезціненням доляра, бо за кордоном уважали б, що сам уряд не має довір'я до своєї валюти. Єдиним правильним засобом до припинення відпливу золота, на думку Фертіґа, є привернути довір'я до доляра. А це можна зробити тільки збалансованими федеральними бюджетами, а не заявами про стабільність доляра, що складається одночасно зі збільшування федерального дефіциту.

В Мехіко парцелюють між селянами мільйони акрів землі

Мехіко Ситі. — Міністер рільничих справ і колонізації Роберто Барріос повідомив, що уряд вирішив розділити між селянами кільканадцять мільйонів акрів землі, яка досі була громадською власністю, хоч її обробляли індивідуальні фармери, або, працюючи в кооперативах діставали частину прибутку. Коло 2.000,-000 дрібних фармерів дістануть право на володіння землею, і це буде велика зміна в сільській господарці в Мехіко. Ця рільнича реформа відбувається не без впливу ЗДА. Президент Кеннеді під час візити в Мехіко сказав, що поправа долі дрібних фармерів повинна бути ціллю мехіканського уряду і частиною так званого Союзу для Поступу, який фінансують ЗДА. Уряд заявляв, що земля є власністю тих, хто на ній працює, незалежно від того, чи землю обробляють в організації кооператив, чи в колективних організаціях.

Скінчився страйк лікарів у Саскачевані

Саскатун, Саскачеван, Канада. — 23-го липня підписано умову між представниками Лікарського Товариства і прем'єром провінційного саскачеванського уряду про те, щоб закінчити 23-денний страйк, який почався був 1-го липня тому, що лікарі не погоджувалися на введений закон про обов'язкове забезпечення всіх громадян на медичне лікування. Соціялістичний уряд погодився на те, щоб провінційний парлямент на окремій сесії ухвалив поправку до закону про медичну програму, якої домагаються лікарі. Ця поправка має дозволити лікарям виконувати практику поза медичним пляном, а також мають дозволити на те, щоб могли і надалі існувати приватні забезпеченеві аґенції. Не є відомо, коли ці зміни в законі про лікування будуть ухвалені, бо це залежить від ліберальної опозиції. Важко буде всім лікарям вернутися до продовжування практики, бо деякі з них є на вакаціях, інші виїхали до інших провінцій шукати нового місця праці, а ще інші вже таки зовсім залишили провінцію Саскачеван. Згідно з новим пляном пацієнт може вибрати собі лікаря, який є членом медичної опіки, або може стати членом приватної забезпеченевої аґенції на лікування, або може не належати ані до урядового медичного забезпечення, ані до приватної аґенції.

Ген. Лемніцер відбув розмову з де Ґолем

Париж. — Новопризначений на становище головнокомандувача американських і союзних збройних сил в Европі ген. Лаймен Л. Лемніцер відбув під час своїх дводенних відвідин Парижу низку розмов із представниками командування і проводу НАТО і був прийнятий французьким президентом де Ґолем на окремій 35-хвилинній авдієнції. Від'їжджаючи до ЗДА, ген. Лемніцер заявив, що про зустріч з президентом де Ґолем він збереже якнайкращі спогади і що особливо корисні були його розмови з ґенералом Лорісом Норстедом, дотеперішнім головнокомандувачем збройних сил НАТО. У вівторок дня 24 липня ген. Лемніцер був почесним гостем на обіді, влаштованому генеральним секретарем НАТО Дірком У. Стіккером з Голляндії. Постійна рада НАТО, що її очолює д-р Стіккер, має затвердити найближчим часом призначення ген. Лемніцера на головнокомандувача збройних сил НАТО. Це призначення узалежнене від згоди французького уряду, який початково поставився з деякими застереженнями до номінації ген. Лемніцера, але після його зустрічі з президентом де Ґолем ці застереження розвіялися і в політичних колах думають, що Рада НАТО зможе затвердити номінацію Лемніцера на головного команданта збройних сил НАТО ще цього тижня.

У Тан пропонує економічні санкції для з'єднання Катанґи з Конґом

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант приготовив плян, який передбачає цілий ряд заходів, включно з економічними санкціями, щоб змусити збунтованого президента провінції Катанґа, Мойсе Чомбе, признати авторитет центрального уряду Конґа. Представивши свій плян дорадчому комітетові О.Н. в справі Конґа, він рівночасно звернувся до держав, які мають своїх представників у цьому комітеті, чи вони були б згідні піддержати його пропозицію на вжиття сили, якщо б господарські санкції не були досить „переконливі" для Чомбе визнати центральний уряд. У Тант вважає, що Об'єднані Нації тільки так можуть закінчити свою місію в Конґо, яка коштує їм 10 мільйонів долярів місячно та довела їх до загрози фінансового банкротства.

Франція рішена охороняти життя і майно альжирських французів

Париж. — Французький уряд доручив своєму амбасадорові і консулам в незалежному тепер Альжирі провести енерґічну акцію спрямовану на охорону життя і майна альжирських французів. Про видання таких доручень поінформував послів французького національного зібрання Люїс Жокс, міністер для альжирських справ, відповідаючи на інтерпеляції послів про важку ситуацію французів в Альжирі. Головним приводом до цих інтерпеляцій була доля яких 500 французів, які, починаючи від проголошення незалежности Альжиру в дні 3-го липня ц. р., в таємничий спосіб зникли, мабуть схоплені в полон альжирськими націоналістами. Деякі із послів у французькому парляменті виступили з обвинуваченнями, що провідні альжирські чинники трактують березневу французько-альжирську домову, як шматок паперу і не дотримуються її постанов. Жокс заперечував це і заявив, що французький уряд рішений виконати взяті на себе в цій домові зобов'язання і дасть незалежному Альжирові потрібну технічну і фінансову підтримку з умовою, що безпека французів і їхнє майно будуть загарантовані альжирською владою не тільки на словах, але й на ділі.

В Білорусі засуджено на кару смерти 17 осіб за співпрацю з німцями

Москва. — Згідно з повідомленням газети „Совєтская Белоруссія" в Мінську відбувся процес проти 17 совєтських громадян, обвинувачених у співпраці з німецькими окупантами ще під час другої світової війни. Підсудні мали бути членами німецьких каральних загонів, які, згідно із совєтським обвинуваченням, мали спалити сотки білоруських селян за те, що вони допомагали совєтським партизанам і вбили тисячі білорусів, спалюючи їх живими або ж кидаючи до криниць. Вони мали також тортурувати дітей перед очима їхніх матерей. Усіх 17 засуджено на кару смерти. Ув'язнено їх після довгих розшуків і слідства, бо з закінченням війни вони, залишаючися на території Совєтського Союзу, добре законспірувалися, міняючи місця свого замешкання, праці і прізвища.

В найближчу суботу на Союзівці Марія Лисогір дасть концерт творів Гайворонського

Марія Лисогір

Михайло Гайворонський

Союзівка, Кергонксон. — В найближчу суботу, 28-го липня, в рямках щотижневих культурних і розваґових імпрез відбудеться концерт відомої нашої оперової співачки Марії Лисогір, присвячений виключно творчості покійного композитора Михайла Гайворонського. В концерті візьме також участь скрипаль проф. Володимир Цісик. Михайло Гайворонський своєю довголітньою музичною та композиторською активністю в Америці рішально причинився для популяризації української пісні та збудив для неї велику любов зокрема серед народженої вже в Америці молодої української ґенерації, до якої належить і пані Лисогір, співачка Нюйоркської Міської Опери. Суботнішній концерт на Союзівці буде виявом пошани тієї ґенерації однаково, як до української пісні, так і її творців, зокрема покійного композитора Михайла Гайворонського. Його дружина-вдова, д-р Неоніля Гайворонська перебуває тепер на Союзівці на відпустці.

ПІСЛЯ БЕЗУСПІШНИХ РОЗМОВ З ГРОМИКОМ РАСК ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВАШИНГТОНУ

ЗДА І ЇХ СОЮЗНИКИ ОБСТОЮЮТЬ КОНЕЧНІСТЬ ПЕРЕБУВАННЯ ЇХНІХ ЗАЛОГ В БЕРЛІНІ, СОВЄТИ ДАЛІ ПОГРОЖУЮТЬ ПІДПИСАННЯМ СЕПАРАТНОГО МИРУ

Женева. — Відбута в дні 24 липня ц.р. третя розмова державного секретаря Діна Раска з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком закінчилася, як обидві попередні, без ніякого вислідy. У розмові з журналістами Раск заявив, що вже в середу дня 25 липня він вертається до Вашинґтону, і що залишиться він у Женеві тільки в тому випадку, якщо б Громико виступив з ініціятивою ще однієї зустрічі. Раск і Громико конферували у віллі совєтської делеґації три години і 40 минут і — згідно із заявою одного з членів американської делеґації — теж і ця третя розмова не виявила ніякого прогресу: обидві сторони залишилися твердо на тих же позиціях, на яких вони перебували досі. Захід обстоює присутність своїх залог у Берліні, Совєти далі вимагають їх безумовного виведення і створення вільного міста із західнього Берліну. Після закінчення цієї третьої розмови і Раск і Громико зустрілися з представниками преси і заявили їм, що темою їхньої дискусії була справа Берліну і деякі аспекти роззброєння. Цей засяг розмови доповнив потім Громико заввагою, що обидва вони говорили теж і про мировий договір з Німеччиною. У відповідь на це представник ЗДА ствердив, що про цю останню справу говорив тільки Громико і що торкалася вона головним чином плянованого Совєтами підписання сепаратного мирового договору із Східньою Німеччиною. Американська позиція щодо можливости цього договору така, що ніхто не може заборонити Совєтам і їх союзникам підписати мировий договір із Східньою Німеччиною, але ж, з другого боку, ніякі постанови такого договору не можуть скасувати прав західніх держав в ЗДА і їхніх союзників у західньому Берліні. Політичні кола вважають, що з деякого погляду розмови в справі Берліну увійшли в нову фазу. Американська сторона уже не намагається устійнювати совєтських „інтенцій" щодо Берліну, значить, встановляти те, до чого Совєтський Союз на ділі змагає, але — проводячи дальші розмови ЗДА хочуть бути готові „на всякий випадок" до протидії, якщо б Совєти започаткували таку чи іншу конкретну акцію, зв'язану із справою Берліну.

Нова серія совєтських атомових випробувань почнеться 5-го серпня

Москва. — На підставі ряду совєтських повідомлень і заряджень, зв'язаних із заповідженим уже офіціяльно відновленням совєтських атомових випробувань в Арктиці, прийшли до висновку, що нова серія цих випробувань почнеться 5-го серпня ц. р. На таке заключення дозволяє зокрема повідомлення совєтського міністерства оборони, що в тому часі почнуться в районі Нової Землі та Баренцового моря маневри совєтської фльоти й авіяції для випробування „найновішої зброї". Це є власне той район, в якому совєти переводять свої атомові випробування. Крім того, це саме міністерство оборони опублікувало у військовому органі „Красная Звезда" пересторогу для кораблів і літаків, щоб в часі від 5-го серпня до 20-го жовтня „трималися здалека" тих районів, визначивши їх, як „загрозливу зону". Це та подібні повідомлення вказують, що саме в тому часі і в тих районах совєти плянують перевести нову серію своїх атомових випробувань.

Індія пропонує обмеження атомової зброї

Женева. — Індійський міністер оборони Крішна Менон запропонував у вівторок 24-го липня міжнародній конференції в справі роззброєння, щоб великі атомові держави не передавали зброї ані її таємниць своїм меншим союзникам і в той спосіб зменшити можливість вибуху „льокальної атомової війни". Заклик індійського міністра відноситься до ЗДА, СССР, Англії і Франції, чотирьох держав, що мають атомову зброю, хоч Франція бойкотує цю конференцію, в якій бере участь 17 інших країн. Тільки представник Британії відповів на індійську пропозицію, закликаючи також інших власників атомової зброї, щоб вони обмежили членів „атомового клюбу" до теперішньої кількости, себто чотирьох.

Неру стверджує серйозність ситуації в граничному конфлікті з Пейпінґом

Ню Делі. — Індійський прем'єр Неру заявив у понеділок дня 23 липня ц. р., що ситуація в нападеній комуністами області Ладах у Кашмірі є дуже поважною, бо востаннє комуністичні з'єднання почали вже обстрілювати індійські стежі і прикордонну охорону. Так же само загострилася ситуація і в долині ріки Ґалван, де комуно-китайці оточили індійську військову станицю і не дозволяють підводити до неї підкріплень ні підвозити харчів. Комуністичний Китай заявляє свої претенсії до 15.000 квадратних миль спірної території і зайняв уже збройно 12,000 кв. миль. Усі протести і ноти індійського уряду проти інвазії комуністичних військових з'єднань залишилися безуспішні. Комунокитайці далі поволі, але консеквентно, займають індійську територію.

У СВІТІ

• **Перебуваючи у Франції,** кол. президент ЗДА Двайт Айзенгавер і його внуки відвідали поля боїв у Нормандії, де відбувалися колись воєнні операції під командуванням Айзенгавера, зокрема після інвазії в 1944 р. Айзенгавера і його родину вітали французи оваційно після їхнього прибуття до Парижу.

• **Французький сенат ратифікував** дня 23 липня ц. р., 145 голосами проти 13 договір про віддання Індії суверенности над п'ятьма французькими енклявами в Індії. Договір був підписаний в Ню Делі ще 1956 року.

• **Совєтський уряд запропонував** вставлення безпосереднього телефонічного сполучення між Білим Домом і Кремлем. У відповідь на цю пропозицію през. Кеннеді ствердив, що американський уряд має задовільний телефонічний зв'язок із Совєтським Союзом і що він сам незаінтересований в установлюванні такого сполучення Кремля з Білим Домом, бо навіть це не усуне розбіжностей у поглядах на важливі міжнародні справи, які існують між обидвома урядами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Два різні тони

Останнім часом СССР і західні держави обмінялися нотами і заявами в справах Берліну, атомових експериментів і міжнародного роззброєння. Зокрема СССР і Британія обмінялися нотами в справі Південного В'єтнаму. Коли читати тексти тих офіційних документів, впадає в очі яскрава різниця: брутальний, напасливий і образливий тон совєтських заяв та делікатний, дипломатично вигладжений тон західніх. Те саме стосується промов і заяв на пресових конференціях президента Кеннеді чи державного секретаря Раска та — Нікіти Хрущова. Тон і зміст їхніх виступів — це наче два світи, які говорять двома цілком іншими мовами.

На жаль, це справа не тільки естетики й етики, але й політики. Річ не в тому, що в промовах Хрущова та проголошуваних через ТАСС офіційних заявах совєтського уряду раз-у-раз повторюються наклепи та епітети — „палії війни", „імперіялістичні кола американських капіталістів", „реваншисти", „провокатори", „шпигуни" і т. д., а західні ноти всі ті лайки на свою адресу проминають мовчанкою. Річ у тому, що совєтська „дипломатія" завжди в наступі, а західня постійно додержується оборонної тактики. І в цьому саме й лихо. Американські керівні чинники збагнули вже давно правду — зокрема збагнув її президент Кеннеді після минулої червневої зустрічі з Хрущовим у Відні, що єдиним способом зберегти мир та опертися совєтським шантажам є збройна сила. Але американські керівні чинники не збагнули ще тієї правди, яку перший відкрив Олександер Севрюк на Берестейській конференції в 1918 році: посадити большевиків на місце можна тільки тоді, коли говорити до них їхньою мовою, їхнім стилем.

Правда, сполучування большевиками політики, чи пак дипломатії з пропаґандою втратило вже нині ту практичну ціль, на яку вони наставились були від перших днів так званої жовтневої революції. Люди у широкому світі, навіть мурини в новопосталих африканських країнах, звикли вже до большевицької фразеології, і вона не справляє вже враження. Що більше, азійсько - африканські представники в Об'єднаних Націях, за малими винятками, обурюються проти брутальности тону совєтських репрезентантів. Хоч цей тон ще декому імпонує, як вияв нібито сили, але здебільша Кремль із своєю клікою перестав уже бути сфінксом. Зате помилкою є відповідати делікатно на грубі атаки, бо такою тактикою Захід ніколи не осягне від Москви поступок і не переконає Москви, що вона своїми напастями нічого не здобуде. Делікатність західніх заяв виходить із засади — „не дразнити Москви". Однак, саме ця делікатність заохочує Москву до щораз гострішого тону. Протверезити кремлівських диктаторів може тільки такий тон, який єдино міг би переконувати їх, так само, як мусить переконувати 50-мільйоновий військовий бюджет ЗДА.

Обмін безконечними нотами і заявами в справах Берліну, атомових експериментів і роззброєння належить до арсеналу холодної війни. Вона триває без виглядів на кінець, проте колись таки мусить скінчитися, як усе в світі. Західня політика в цій холодній війні тримається устійненої колишнім державним секретарем Діном Ачесоном тактики „стримування". Але той самий Ачесон виголосив був таку гостру промову на тему російського імперіялізму, як мало хто інший із західніх державних мужів. Час від часу необхідно пригадувати большевикам, що Захід, зокрема ЗДА, знає суть большевизму. Без таких пригадок у Хрущова і його кумпанів складається враження, що Захід і Америка — слабі. А це груба помилка.

Комунізм всюди однаковий

У політичному думанні деяких кіл на Заході Тіто і його, юґославського типу, комунізм були трактовані, як приклад, а то й доказ можливости існування „інакшого комунізму" — ліберальнішого, демократичного і т. д. На підставі тітовського експерименту з комунізмом дехто з теоретиків пробував доводити, що комунізм у своїй суті не такий то страшний, що йому не притаманні диктаторські й тоталітарні тенденції, в яких проявився, до речі, комунізм після свого приходу до влади в царській Росії.

Дошкульного удару ілюзіям „порядности" юґославського комунізму завдали останні події в Юґославії, зокрема гостра реакція Тіта і його режиму на нову книжку Мілована Джіласа п. н. „Розмови із Сталіним", в якій автор критикував не так юґославський комуністичний режим, як безоглядну диктаторську поведінку Сталіна у відношенні до „визволених" большевиками народів. Суворе покарання Джіласа довголітньою тюрмою свідчило, що Тіто рішений виелімінувати на майбутнє можливість таких виступів, як Джіласа, і що для цієї мети він не завагається застосувати якнайгостріші адміністраційні заходи.

Показовими для тоталітаристичних тенденцій Тіта і його режиму в цьому напрямку були наради й рішення пленуму Центрального Комітету комуністичної партії Юґославії, що відбувся в днях 22 і 23 липня ц. р. в Беоґраді. Александер Ранковіч, секретар партії й один із чотирьох юґославських віце-президентів, виступаючи на цьому пленумі, недвозначно заявив, що юґославська компартія не толеруватиме в майбутньому ніяких „ідеологічних відхилень" і „ліберальних концепцій". Вимагаючи від кожного члена партії повної відданости партійній доктрині, Ранковіч виключив, як недозволенні і недопускальні усі концепції і тенденції, незгідні з основною лінією партії, без попереднього обговорення й устійнення їх на відповідному партійному форумі. Водночас із цим Ранковіч гостро таврував політичні й ідеологічні помилки, брак дисципліни і політичної орієнтації серед загалу юґославських комуністів і, зокрема, їх толерантне ставлення до помилок і ухилів інших членів партії.

Також і сам юґославський президент і ідеолог „юґославського комунізму", Тіто, у свой заключній промові на цьому ж пленумі, виголошеній 23-го липня ц. р., поставив крапку над „і" і підкреслив конечність прикручення „лібералізму" не тільки серед партійного активу, але й серед літераторів. Заявляючи, що його режим ставився досі надто ліберально до виступів і писань юґославських письменників, мовляв, вони можуть писати й говорити, що вони хочуть, Тіто ствердив, що і партія й уряд пішли в цьому напрямку... задалеко, і що це мусить скінчитися, мовляв, юґославський режим ні в якому випадкові не може далі дозволяти, щоб письменники, використовуючи дану їм свободу і ліберальне ставлення партії, „писали нісенітниці і в карикатурному вигляді представляли суспільне життя" в Юґославії.

Виступаючи з такою заявою і з такими вимогами, Тіто повторив і підкреслив ті напрямні, що їх дотримувалися й дотримуються реакційні комуністичні режими в Совєтському Союзі і в інших країнах совєтського бльоку в своєму ставленні до творчої свободи письменників і мистців. Своїми виступами Ранковіч і Тіто підтвердили правду, що комуністична система і її спрямування всюди однакові, що між комуністами немає ніяких різниць у ставленні до свободи думки і слова, що всі вони — сталінці, хрущовці, тітоїсти і гомулківці — вважають її найбільшою загрозою для своїх партійних режимів, побудованих на терорі і позбавленні особистої волі.

АМЕРИКАНСЬКІ НЕГРИ В АФРИЦІ

Державний Департамент ЗДА прив'язує велику вагу до африканського „пробудженого велетня". Заступник державного секретаря для африканських країн, Д. М. Віллья́мс, протягом відносно недовгого часу відбув аж три офіційні подорожі в Африку, щоб дати Вашинґтонові можливо повний і вірний образ тамошніх проблем. В меншій або більшій мірі оправдана нехіть, а то й ворожнеча чорного населення до своїх учорашніх білих „панів" викликала потребу якнайбільшого числа американських негрів для дипломатичної, торговельної та культурної служби ЗДА на терені Африки. За останні роки сильно зросло число високоосвічених американських негрів, що працюють в офіційному характері на цьому невральґічному пункті земної кулі.

У зв'язку з цим деякі американські журналісти потрудилися, щоб на місці вияснити, в якій мірі громадяни ЗДА чорної барви справляються з відповідальною працею на землях своїх прабатьків. А також вияснити, як тубільне населення ставиться до висланців Америки негритянського походження.

Загальний висновок такий: репрезентанти білої, як і чорної раси, вислані Вашинґтоном, остільки добре служать справі, оскільки є підготовані до виконування своєї місії серед чорного населення африканських держав. Багато залежить від самої особи, її особистих прикмет, незалежно від расового походження. Дехто з американських негрів прибув на терен Африки із „задертим носом", мовляв, вони куди вищі від тубільного населення. Такі місіонери малощо кращі в очах місцевого населення, як учорашні білі „культуртреґери".

Характеристичною може бути відповідь чорного урядовця республіки Ніґерії на запит: яке його відношення, яка думка щодо праці американських негрів у тій країні. На це він сказав таке: „В основному не бачу різниці поміж білими й чорними американцями. Одні й другі є лище американці, і ніщо більше. Різниця барви обличчя не має для нас значення".

Сем Фур, негр, який працює в американській офіційній місії для справ шкільництва в Ніґерії, заявив кореспондентові: „Мене приймають тут як звичайного американця". Молодий американський технік негритянського походження такими словами окреслив свою роботу поміж чорним населенням: „На початках мої контакти з місцевими людьми були куди легші, як для моїх білих друзів. За деякий час різниці затерлися зовсім, і мене уважали тубільці за такого самого чужинця, як і всіх інших білих американців". Що більше, він уважає, що білий американець, який не робить ніякої різниці щодо расового походження, має однаковий успіх поміж чорними автохтонами, як американець негритянського походження.

Деякі офіційні особи на терені Африки домагаються, щоб уряд ЗДА висилав до них більше дипломатів негритянського походження. Але, як подав один журналіст, вони при цьому зазначають: „Одначе, не засипайте нас самими неграми. Посилайте найкращих людей, білих і чорних". Найбільше застережень збоку африканських тубільців викликають американські фільми, в яких виступають самі білі артисти. Особи з Інформаційної Служби ЗДА заявили журналістам, що найбільший успіх в ряді африканських держав мають фільми та інформативні брошури про життя і побут населення ЗДА, в яких зображено артистів, бизнесовців, професорів — негритянського походження.

В ряді африканських держав шефами культурних та господарських місій ЗДА є американські негри, яким підлягають десятки осіб білого персоналу. Це справляє добре враження на мешканців Чорного Континенту. Загально, як сказано вище, відчувається в усіх африканських країнах недостачу дипломатичного персоналу негритянського походження. Вашинґтон робить усе, щоб зарадити цьому лихові. Але деяка вина лежить по стороні самих таки американських негрів. Здібні з-поміж них особи, покінчивши високі студії, частенько вибирають таку професію на терені своє батьківщини, яка приносить їм більше матеріяльних благ.

Т. К.

Департамент оборони купив на $35 мільйонів харчів для протирадіяційних сховищ

Ню Йорк. — В окремому інтерв'ю асистент секретаря оборони в справах цивільної оборони Стюарт Л. Пітман заявив, що він вже закупив для протирадіяційних сховищ харчів на суму $35 мільйонів. Восени цього року ці харчі будуть переносити до публічних сховищ, і тоді то передбачає Пітман, знов зросте зацікавлення громадянства протирадіяційною обороною. Громадянство почало було живо цікавитися цією проблемою під час берлінської кризи в минулому році, але тепер воно байдуже до цієї справи, подібно як і Конґрес. „Я гадаю, що люди почнуть інтересуватися справою цивільної оборони, коли побачить, що на місцях починається акція в цьому напрямку", — казав асистент секретаря оборони. Пітман казав, що важко було б змусити людей носити парасолі, коли гарна погода, і важко є зацікавити американців сховищами, коли немає політичного напруження. І коли і Москва і Вашинґтон говорять про мир. Але коли населення побачить, що уряд розділяє харчі до сховищ, тоді воно зрозуміє поважність ситуації і старатимуться окремі родини, щоб мати для себе сховище, яке хоронило б проти радіяції під час атомової війни.

ДИТИНСТВО

Мені приснилося, що знову
хлопчик я,
І по дитинству йду, мов по
ясному полю.
Стрічаю клен в цвіту,
замріяну тополю,
І щастям повниться, горить
душа моя.
Все манить, радує і шле
мені привіт,
Довкола просторо . . . І
соняично . . . І квіти . . .
А я такий чудний,
не можу зрозуміти,
Що вперше входжу я у
невідомий світ.

Євген Фомин

ПЕРЕД ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

Кіркенес. — Повний тиждень їхали ми поїздом, автобусом, кораблем. Зробили понад 4.000 кілометрів, переїхали кордони Франції, Бельгії, Німеччини, Данії та Норвегії і з нашими еміґрантськими пашпортами не бачили контролі, бо вона стала тільки формальністю, до якої вже ніхто не прив'язує ваги. Так само митна контроля стала зайвою з вкорінюванням Спільного Европейського Ринку.

Та ось на 70° паралелі під'їздимо до совєтського кордону. Від Кіркенесу до кордону лише 9 кілометрів. Для пасажирів пароплава „Ерлінг Йорл" під час дводенного постою в Кіркенесі організують прогулянку на кордон. Пасажири — американці, англійці, данці, французи, шведи, норвежці — ніколи не бачили прикордонників СССР і тому наш автобус майже повний.

Наш симпатичний норвезький провідник, що завжди посміхається, якою б мовою і з яким трудом він би не говорив, раптом бере в руки мікрофон з надзвичайно серйозним виразом обличчя.

— Вельмишановні пані й панове! Мені дуже прикро, але я мушу накласти вам певні обмеження, що їх вимагає в прикордонній смузі королівський комісаріят. Ці обмеження зобов'язують, розуміється, лише на норвезько-совєтському кордоні. Отже, вам забороняється стріляти через кордон не лише на людей, але й на тварин (гомеричний сміх в автобусі). Вам забороняється фотографувати з моментом, коли ми наблизимось до кордону на 1 кілометр. На кордоні вам не вільно говорити з будь-ким із другого боку . . . Я вас прошу дотримуватись цих приписів, щоб не ставити в прикре положення наших прикордонників, які повинні пильнувати виконання заряджень. Наш сусід дуже вразливий, а сусідів міняти, як знаєте, важко.

В автобусі запанувала цілковита мовчанка. Бо дійсно — що можна сказати?

Та ось ми приїхали. Перед нами широка ріка — Пасвікальва. Колись це був норвезько - фінський кордон. З Кіркенесу ішла гарна дорога до фінського порту Петсамо. Та у висліді останньої московсько - фінської війни Москва загарбала Петсамо й всю північну Карелію. На правому березі Пасвікальви впала залізна заслона.

Два роки тому москалі вирішили побудувати на цій многоводній ріці електрівню. Розуміється, там, де води найбільше, перед гирлом ріки, яке веде у недалекий фйорд. Адже тут найзручніше, бо вже є бита дорога. Місцевість ця зветься Борис - Глєб, бо колись тут, за царських часів, стояла церковця свв. Бориса й Гліба для рибалок і навернених ляпонців.

Будову електрівні ведуть норвезькі фірми. Тому на цьому пості — значний рух. Ідуть норвезькі інженери, майстри, везуть мішки з цементом. Прикордонники їх знають з обличчя і відразу піднімають бар'єру. Але не та процедура на другім боці.

Там дерев'яні ворота, помальовані в зелений і червоний кольори. На стовпці число — 216. Коло стовпця будка, в якій сидить совєтський прикордонник при телефоні, над грубою книгою. Другий з автоматом стоїть коло воріт. Він затримує машину, докладно оглядає перепустку, заглядає у валізку, перевіряє число машини. Коли все закінчив, іде до будки. По дорозі є дальші пости, які „ведуть" машину до місця будови.

Прикордонник у відомому всім однострої, в м'яких чоботях і шапці відомого кольору (коли ми ходили через кордони, вони ще звалися НКВД-истами).

Саме це місце для будови електрівні вибрано ще й тому, що тут кордон переходить на кусник землі по лівому боці ріки. Отже, один бік греблі буде на лівому березі, але на совєтській території. Норвежці бралися за будову з радістю. Не лише з огляду на заробіток, що на 70° паралелі має подвійне значення: дає працю населенню й поза сезоном рибальства. Але й тому, що завдяки цій будові підноситься крайчик залізної заслони. Інженери фірм, що ведуть будову, з гордістю заявляли: „Це ми прорвали залізну заслону, а не американці" . . .

Але наївні норвежці, що ніколи ближче не цікавилися своїми східніми сусідами, від яких їх ділили мужні фіни, не знали москалів. Пляни будови виготовлено в Москві. Відомо, що для підприємця, який веде будову, тим краще, коли плян більший, На правому боці ріки плян передбачає оселю, ціле містечко. Це нормально, коли є джерело енергії, будувати селище, бож їх за полярним колом не багато. Але недавно виявилось, що плян передбачає „додаток" і на лівому березі: селище на 60 родин, а при тому готель, клюб, кінотеатр, бібліотеку і т. ін. Хоч це все є і в селищі на правому березі. Але яке діло підприємцям, що матимуть більший зарібок?

Та ось один норвезький журналіст довідався про це і зчинив тривогу. Через ріку нікого москалі не пускають. Через неї і перегукнутись не можна (вона широка, а крім того, згідно з договором, вже за кілометр гукати заборонено). Але на лівому березі вони творять причілок, який зовсім не служитиме для працівників електрівні, бо для обслуги модерних устаткувань на лівому березі вистачає 2 - 3 особи, що можуть кожного дня перейти 200 метрів по греблі.

І сліпому видно, що тут не вільний світ матиме прохід у залізній заслоні, а москалі матимуть пропаґандивний причілок перед залізною заслоною. Плян передбачає будову селища з норвезького матеріялу, в полярному стилі, з урядовими декораціями, що їх виконають норвезькі декоратори. Селище зватиметься Борісо - Глєбск, над ним повіватиме „прапор соціялізму". бібліотека і читальня будуть забиті пропаґандивною літературою, в кінотеатрі показуватимуть пропаґандивні фільми. Це буде „наявний доказ", як „високо стоїть" культура в СССР, як виглядає північна Карелія після „визволення" її від „білофінів", яке щастя і піднесення життьового рівня знайшла вона в складі СССР. Буде це наявний доказ, що насильство над Фінляндією було „прогресивним актом".

Селище по лівому боці буде заселене прикордонниками й спеціялізованими пропаґандистами. Туристів, що прибуватимуть з Кіркенесу, оброблятимуть за всіма правилами мистецтва, а за залізну заслону вони не заглядатимуть, бо та заслона на ріці Пасвікальва залишиться наглухо замкнена.

Наскільки інтерпретація журналіста була правильною, говорить факт, що совєтська амбасада в Осльо почувала себе змушеною видати прилюдне вияснення, яке — як і всі большевицькі вияснення — нічого не вияснило. Але що може зробити маленька Норвегія? Зірвати контракт? Це означало б втрату заробітку для населення за полярним колом. А крім того це означало б попсувати відносини з поганим сусідом . . .

Карелія вимовно свідчить, що з того виходить. Геройська Фінляндія нічого не вдіяла. Ніхто їй не допоміг. Отже, рахувати треба таки на себе. Тому Норвегія протестувала проти американських польотів над територією СССР, які закінчилися неславним процесом Пауерса. Тому Норвегія робить добру міну при поганій грі, рахуючи на свою відпорність. Комунізмові бо важко защепитись у зразково впорядкованій державі, життьовий рівень якої малощо нижчий від американського. Певно, і в Норвегії є комуністи, але їх небагато. Це комуністи через непорозуміння і вони жадної небезпеки не являють.

Норвезький прикордонник щиро сміється, розповідаючи про взаємовідносини з совєтськими колеґами, про їх страх перед розмовами, про їх тупу формалістику. Норвежець добре бачить, що все це походить від системи терору. Але все діло в тому, що симпатики Москви навіть того не знають, що знає норвезький прикордонник. І на весь зріст стає тут проблема духового озброєння Заходу і його боротьби в політичній та духовій ділянці. Але це вже окрема справа.

О. Д-вич

Вісті з УККА

— Відділ Морської Розвідчої Служби в Ню Джерзі запросив минулого тижня п. Володимира Душника, редактора англомовних видань, члена Політичної Ради УККА, з викладом про Україну та її визвольно - незалежницькі змагання для своїх старшин. Прелеґент виголосив свій інформаційний виклад перед кількадесятьма старшинами. Хоч сам виклад тривав лише 45 хвилин, запити продовжувались більше як годину. Ці запити свідчили про велике заінтересування українською проблематикою, а сам хід дискусії унагляднив непересічне політичне вироблення та речевість запитів усіх її учасників.

— З нагоди смерти сенатора В. М. Вала з Канади в дні 8-го липня ц. р., вислано його вдові, п-і Любі, вислови співчуття від УККА.

— Об'єднаний Комітет Українських Організацій Ню Йорку минулого тижня зібрав з поміччю наших студентів понад дві тисячі підписів від громадян - виборців 7-го виборчого дистрикту в Асторії під петицією до демократичного конгресмена п. Делляно з домаганням, щоб він змінив своє неґативне становище до створення Постійного Комітету Поневолених Націй при Конґресі. Конгресмен Делляно є одним із членів тієї Комісії, яка цю справу розглядає в Палаті Репрезентантів.

— Канцелярія УККА видала два обіжники: а) Про започаткування нового, 1962 ділового року з днем 1-го липня ц. р. В обіжнику подані інформації про рішення Крайової Ради УККА з 18-го травня 1962-го року про приділ для всіх Відділів УККА і Громад відповідних збіркових квот, щоб таким чином у цьому діловому році придбати для потреб УККА круглу суму $125.000. До обіжника долучено розподіл квот; б) Обіжник у справі збірки аноисів від усіх установ і підприємств для публікації УККА з приводу 8-го Конгресу Українців Америки.

— Дня 29-го червня ц. р. конгресмен із Північної Дакоти Л. Шорт вніс резолюцію в справі невольного й мученого Митрополита Української Греко - Католицької Церкви Йосифа Сліпого, а дня 2-го липня ц.р. таку саму резолюцію в справі Митрополита Сліпого вніс сенатор Мілтон Ф. Юнг з Північної Дакоти у Сенаті. Обидві резолюції зголошено завдяки невтомним заходам д-ра Антона Жуковського. Внескодавці просять підтримки резолюцій від американських українців.

Роман Пачовський

ДЕСЯТЬ РОКІВ ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

(3)

Новий, 1956 рік започатковано виставкою скульптур С. Литвиненка та малярських творів Л. Морозової в ЛМ-Клюбі в Ню Йорку. На відкриття виставки С. Литвиненко власним коштом підготовив видання своєї монографії. Того ж року після індивідуальної виставки в Народному Домі у жовтні 1955 р. видав свою монографію М. Бутович.

Тим часом наш відділ у Філядельфії розгорнув жваву діяльність у невеликому, але добре зґуртованому колі своїх членів. Там започатковано працю створенням „Студії" — мистецької школи, яка згодом виросла до поземy кращої школи у Філядельфії. Працю повели колеги П. Мегик, П. Андрусів, В. Кивелюк, С. Рожок, Н. Стефанів і ін. Філядельфія завжди відзначалася точністю в усіх організаційних справах ОМУА. Вправді не бракувало там спорів та відмежувань від спільної мистецької праці гурту (В. Кивелюк, М. Мухин), проте ці справи не доходили до нас у тій гостроті, як в Ню Йорку. Неприємно вражало нас, що такий талановитий мистець, як В. Кивелюк, один із перших відійшов від ОМУА з великою шкодою для товариства і для себе самого. Нині пок. Мухин все таки повернувся, зрозумівши свою помилку.

Тож з початком 1956 р. відділ зорганізував виставку українського мистецтва в місцевій „Комюніті Арт Ґеллері" в порозумінні з американською мистецькою асоціяцією. Було показано 107 творів 48-ох мистців Америки, Канади й інших країн. Характеристичним для тієї виставки було те, що спільно виставляли свої твори деякі мистці, які ніяк не погоджувалися між собою в Ню Йорку. Виставка одержала дуже прихильну оцінку місцевої преси.

В Ню Йорку навперемінy в ЛМКлюбі відкрили свою другу виставку молоді мистці, зорганізовані тепер при ОМУА, як Товариство Молодих Образотворчих Мистців Українців (74 твори 12-ох учасників). Виступ молодих показав багато свіжих сил і талантів, які дають надію, що праця Об'єднання буде продовжуватися.

Четверта загальна виставка ОМУА в березні - квітні 1956 р. показала знов поважне число учасників (45). Серед виставлених 116 творів можна було оглядати твори і Архипенка і Грищенка, але знов не було таких мистців, як Бутович, Гніздовський, Гуцалюк, Радиш, Черешньовський, хоч у кожній новій виставці виставляв свої твори хтось із нових мистців, які досі не належали до організації.

Виставка відбувалася рівночасно з загальними зборами 9 квітня т. р., на яких новим головою товариства обрано С. Гординського. Вибір Гординського мав на меті привести до злагоди між усіма мистцями. Проте, всі спроби в цьому напрямі не давали вислідів. Писано листи, ведено „дипломатичні" переговори, але — даремне, бо навіть передчасна смерть таких мистців, як Антон Павлось в Ст. Полі, чи Яблонський в Парижі 1954 р. чи Михайло Радиш в 1956 р. не спам'ятали мистцям тієї істини, що „віта сомніюм бреве".

У квітні 1956 р. ми влаштували нашу першу міжнародну виставку в Карнеґі Інтернешенел Сентер, де прийшлося виступати спільно з росіянами, а крім того з білорусами та іншими представниками народів, поневолених Москвою. Українська ґрупа була представлена творами 15 мистців. Виставка тривала всього два дні, тож годі було сподіватися особливого зацікавлення американської публіки. При організуванні цієї виставки мене дивували прояви нетерпимости поміж нашими мистцями.

В травні т. р. відбулася наша виставка в місцевому музеї в Сиракюзах. Концертовий виступ Капелі Бандуристів Китастого і Божика так закопив мешканців міста, що директор музею звернувся з проханням до місцевого відділу УККА влаштувати виставку українського мистецтва. Наша виставка, зорганізована Гординським, мала дуже прихильний відгомін у пресі.

Восени відбулася третя групова виставка ОМУА. Цим разом виставляли вперше в Українському Інституті Америки. Цей виступ притягнув значне число чужинецьких глядачів. Будинок Інституту поблизу Метрополітального Музею і в сусідстві чужинецьких місій дуже добре надавався для такої репрезентативної виставки. Найбільше інтриґувала публіку наявність скульптур Архипенка. Гості запитували: Чи в цьому будинку буде українська амбасада?" Інші питали: „Як то, Архипенко українець!?" У виставці брало участь 22 мистці (69 творів).

Крім цих групових виставок, були ще в клюбі індивідуальні: О. Танасевича в травні (48 творів), у листопаді я виставляв 40 творів, а в грудні С. Литвиненко на спілку з Л. Морозовою.

Початок нового, 1957 року не заповідався на краще. Групові виставки ОМУА вичерпали фонди нашої каси. Сам голова Гординський не раз мусів докладати зі своєї кишені на покриття коштів оголошень в американській пресі. Наш допомоговий фонд теж вичерпався. Були пляни влаштувати виставку в Рочестері, Н. Й., далі в Мадриді і навіть у Римі, але все це вимагало засобів і людей на місці. Гніздовський, який тоді перебував у Парижі, не хотів і чути про якісь поїздки до Мадриду в справі виставки графіки, бо сам був зайнятий своїми виставковими справами в Парижі. Проєкт виставки в Римі подав д-р Федорончук, не орієнтуючись у наших спроможностях.

У березні почали виставляти Молоді Образотворчі Мистці. Третя виставка нараховувала 13 учасників і 70 творів. Вони ж влаштували в травні дуже вдалу імпрезу для вшанування маестра Архипенка в Українському Інституті Америки. Тут, крім виставки, були виступи молодих мистців, співаків, танцюристів і прийняття для численної чужинецької публіки. Багато праці і коштів було і в д-ра Возняка, який зайнявся цією імпрезою із своєю дружиною.

ЛЕВ МОЛОДОЖАНИН

Біографічно - мистецька довідка.

Автор нагородженого першою премією проєкту пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні Лев Молодожанин (Мол) народився на Волині в 1915 р. Батько його був гончар і майбутній мистець змалку воробив собі почуття форми і матеріялу. Мистецтво студіював він у Відні, Берліні і закінчив Академію Мистецтв у Газі в Голляндії, після чого переїхав у 1948 р. на постійний побут до Вінніпегу в Канаді.

Лев Молодожанин

Тут він швидко увійшов у канадське мистецьке життя. В 1952 р. мав він свою першу індивідуальну виставку у Вінніпезькій Ґалерії Мистецтва, де минулого року була виставка Архипенка, і постійно бере участь у виставках Королівської Академії Мистецтва в Оттаві, в Музеї Мистецтв у Монтреалі, в Мистецькій Галерії Гамілтону і в Торонтській Ґалерії Мистецтва. Деякі з тих виставок були кокурсові і тут наш мистець добув різні нагороди, м. і. Загальноканадської виставки у Вінніпеґу в 1957 р. і закупні нагороди в Гамілтонській Ґалерії мистецтва в 1957 і 1959 рр., почесне відзначення від музею в Монтреалі і ін. Молодожанин брав теж участь у різних українських виставках.

В червні 1960 р. він отримав „Медалю об'єднаних мистецтв" від Королівського Архітектурного Інституту Канади за свої скульптурні і вітражні твори. Медалю вручено йому на спеціяльному бенкеті того інституту у Вінніпеґу, в приявності прем'єра міністрів Канади Дж. Діфенбейкера.

Молодожанин є членом Товариства Скульпторів Канади і нещодавно в Оттаві, столиці Канади, був обраний на віцепрезидента того товариства. Він був також головою Товариства Манітобських Мистців.

Молодожанин — мистець дуже всесторонній. Він працює в малярстві, станковім і декоративнім, проте найбільше уваги віддає він скульптурі і вітражеві. Свою скульптуру опрацьовує він у всіх можливих матеріялах: глинка, пластик, камінь, бетон, лита і кута бронза. З цієї ділянки він виконав ряд портретів у бронзі, м. і. відомих канадських мистців Ф. Варлі і А. Джексона, А. Дарагана, творця пам'ятника Шевченкові у Вінніпеґу, В. Сифтона, редактора місцевої газети „Фрі Пресс", В. Дубенського, адвоката і мексиканського консула у Вінніпеґу і ін. На всеканадському конкурсі на пам'ятник сер Робертові Борденові, прем'єр - міністрові 1914-18 рр. Молодожанин отримав другу премію. З його великих робіт слід згадати передусім скульптурну групу в кутій бронзі, величини 20 до 18 стіп, для каплиці св. Івана при університеті Манітоби, пропам'ятні таблиці в тому самому університеті, алюмінійову, 11 стіп високу скульптуру Богоматері з Ісусом для школи у Вест Кілдонен і виконану в каррарському мармуррі різьбу „Христос", на замовлення єпископа Покока.

Молодожанин виконав також майже пів сотні модерних вітражів, між ними деякі монументальних розмірів, ось як для англ. церкви св. Юрія у Вінніпеґу (30 до 26 стіп), „Тайну вечерю" до церкви у Вестворт Юнайтед Чирч (26 до 22 стопи) і інші. Тепер мистець працює над двома вітражами для катедри свв. Володимира і Ольги у Вінніпеґу.

С. Гординський

Наші професіоналісти та бизнесмени у стейті Вашингтон

З відомих мені наших, що себе уважають за українців, професіоналістів та бизнесменів у стейті Вашингтон є такі: лікар Л. Б. Кирилюк, син відомого українського патріота з Голлак, Міннесота, — Антона Кирилюка, що тяжко працюючи на своїй фармі, зумів вивчити усіх своїх дітей на професіоналістів та вщепити в них любов й пошану до українського народу. Д-р Кирилюк говорить по українськи, є членом УПЦ св. Тройці у Сіятлі та належить до УНС. Він жонатий, є батьком 4 дітей, і є популярний між всіми українцями.

Інженер Лев Бемко, новоприбулий, працює у знаній фабриці літаків Вуінґ у Сіятлі. Зі своєю мамою та своєю родиною живе у власній хаті на краю міста, звідки видно славну гору Реніс. Найстарша доня Таня, 14 р. учиться відзначаючо в школі, а вдома пише наші писанки. Її знимка в українськім національнім строю нераз була в американській пресі. Усі діти п-ва Бемків добре виховані й прекрасно говорять по українськи. П-во Бемки належать до Української Католицької Церковної Громади у Сіятлі.

Професор д-р Іван С. Решетар учить політичних наук у Вашингтонському університеті у Сіятлі. Він відомий науковець, автор поважної книжки про Українську Революцію, живе з дружиною у власнім домі, є урядником при УПЦ, сам є уродженцем Міннеаполісу, Міннесота, жонатий з племінницею покійного проф. Ветухова, і прекрасно говорить по українськи.

Професор д-р Омелян Пріцак уродженець Західньої України, осягнув університетську освіту в ділянці оріенталістики в Німеччині, викладає у Вашингтонському університеті турецьку та польську мови. Він сюди прибув з Гарвардського університету. Живе з дружиною та донечкою у власнім домі біля університету.

Професор Василь Гришко працює при університетській бібліотеці. Крім того працює над осягненням докторату. Він і його дружина з двома доростаючими дочками живуть у власній, новій хаті. Обоє Гришки з Волині, є членами УПЦ громаді св. Тройці, прибули до Сіятлу з Каліфорнії. У тій бібліотеці працює і дружина проф. Решетаря.

Молодий учитель, син пані Олени Струх з Сіятлу викладає німецьку мову у Вашингтонському університеті. На жаль, ближчих інформацій про нього не маю. Від його мами знаю, що батька його вбила польська боївка біля Холма. Вони є членами Української Кат. Церкви у Сіятлі.

Пані Ірена Феріс, дочка С. Рушовського, що прибув до Такоми ще в 1912 р., а недавно помер, — є адвокаткою і має свою канцелярію у Сіятлі. І її брат Василь Рош є адвокатом у Такомі, Вашингтон. Роман Рош та Орест Рош, діти Рошовських, є бизнесменами у Такомі. Перший торгує цигарками, другий має крам з обувою. Після смерти п. Рошовського, вдова бавить онуків у власній великій хаті з городом. Вони уродженці Західньої України.

Петро Орловський, молодий продавець машин до писання, живе з родиною та дітьми у Такомі. Уроджeнець Канади, є членом Української Кат. Церкви.

Пані Таня Бишоп, авторка книжки „Духовне пробудження" живе у Спокен, Вашинґтон. Прочитавши моє різдвяне оповідання у „Спокен Рівю" м. р., вона пише прекрасною українською мовою, хоч є уроджена в Канаді.

Пастором українцем, що працює як столяр, є П. Р. Кабанюк у Сіятлі.

Марія Бек є власничкою й управителькою одинокого українського готелю у Сіятлі. Відвідувачі Світової Вистави повинні це добре запам'ятати.

Рівнож треба мати на увазі „Рандеву" — ресторан з вічно усміхненим власником п. Ником Демком, та більше діловою його дружиною та їх синами — Гленом та Іваном; перший студент Вашингтонського університету, другий скінчив гайскул. П-во Демки мають ще і другий бизнес — пральню і свій власний дім, до котрого з'їзджаються знайомі, з їхньоюріднею з Едмонтону, як і з усіх сторін. П-ву Демкам нічого не бракує, тільки часу. Він є предсідником УПЦ Громади у Сіятлі.

Докладно не знаю, але думаю, що п. Ігор Шевченко є інженером по фаху, але чи він тепер працює по фаху, не знаю. Це є щира, працьовита родина. Старший син в університеті, молодший ще в гайскулі служить при престолі в УПЦ св. Тройці.

Пані Митрополит, що недавно втратила мужа, працює з сином у власній таверні. Вони є членами УКЦеркви у Сіятлі.

Коли виїдете на північ понад славний Паджет Савнд, минаєте кенарні риби, млини, шпихлірі на збіжжя, човни, гори ліси, ви по яких двох годинах заїдете у невеличке чисте містечко Мавнт Вернон, Вашингтон. Коли ви є там, то не забудьте в телефонічній книжці знайти ім'я Василя Солими. Твердий націоналіст, впертий бизнесмен, бо його найкращий склеп з убраннями находиться в самім центрі міста при 611-І вулиці. У них є і хата, город і сад. Крамниця його добірна. Його сусіди - конкуренти вживали усіх заходів, щоб позбутися „не дуже то американського" склепаря, але він таки не лише вдержався, він стало пропагує українську справу. Місцева радіова стація грає українські плити, місцева газета має час до часу згадки про Україну. Інформації подають п-во Солимів. Знимка його дочки у вишиваній сорочці пишалася у повітовій газеті разом з нашими писанками, привезеними автором цих рядків, як рівнож і його оповідання про наш Великдень. П-во мають дві доні: одна ще в гайскулі, друга замужня у Лос Анджелесі, Кал. Він родом з Буковини, вона зі Станиславова.

Вчора віднайшов я українську крамницю обуви у Такомі. Власник Френк Гураль, уроджений у Такомі. Його сини Майк і Дейвід є пластунами, ходять з мамою до лютеранської церкви, а він сам до католицької.

Кажуть, що Євген Коніцький, славний борець, що часто виступає на телевізії, є українцем, уродженим у Такомі.

Від п. Гураля довідався, що і місцевий шериф у Такомі, п. Сочак є українського роду.

Щодо мене, то скажу, що з закінченням шкільного року в Пасифік Лютеран університі у Такомі виїхав я до Сан Франсіско до Стейтового коледжу, де на урядову стипендію буду студіювати модерні методи навчання чужих мов.

Федір Луців

З відвідин на Іст Четгемі

На таборі, на Іст Четгем
Є замало місця,
Назліталось новачок,
Як восени листя.

Заспівав мій син на мелодію коломийки, коли побачив наших новачок на оселі. І дійсно, вже давно не було на таборі такої великої скількости пластунок.

Ми приїхали до табору в суботу перед обідом. На брамі під великим, гарно виконаним, написом „Серед зелених Карпат" нас стрінула мала новачка - стійкова і поважно заявила, що скоро буде збірка на обід, і тому проситься батьків не входити до табору. І дійсно. За хвилю появилася дижурна, залунав її свисток і на площу висипали, як кольоровий цвіт, наші таборовички. Вони ставали в лаву перед дижурною, цікаво поглядали в нашу сторону і весело махали руками, які доглянули серед гостей своїх батьків.

„По фас, по фас ідем всі враз" рознісся по лісі їх веселий спів, і ми з приємністю поглядали на їх опалені, розсміяні личка. Вони сміялися, вигукували привітання в нашу сторону, але всі ішли в черзі, не вибігаючи з неї.

По обіді дозвілля. Ходимо, оглядаємо, говоримо. Ось на площі під прапором є мапа України, зроблена з каменів і землі.

Я робила прапорець, я малювала, я укладала камінці і т. д., хваляться діти своїм батькам; — виходить спільна праця всіх. А ось таблиця. На ній виписані різні слова: полотнянки, парівки, безрукавка і т. п. — Що це? — Це наш словник, щоб ми не вживали англійських слів. Немає вже „снікерсів", а є полотнянки, немає „гадгогів", а є парівки. — Ти також не говори вже більше „снікерси", — каже котрась доня до своєї мами.

В канцелярії команди на столі розложені різні дерев'яні вироби розписані українською орнаментикою. — Це була чудова забава! Так цікаво було розмальовувати! — захоплено оповідає новачка матусі.

А ми маємо свою криївку; ми вчимося про гетьманів; — я вже вмію назвати всі дерева по українськи; — А я вмію танцювати українські танці — хваляться діти своїм батькам.

А ми будемо здавати другу пробу! — кидає хтось з дітей.

А ви, яку? — звертається мій чоловік до трохи вже більших дівчаток.

Ми? — вони вибухають веселим сміхом, ми сестрички!

Невже ж?

Так, ми не дуже великі, але ми справді сестрички! Ми маємо по 16 років.

Вони дійсно чудові ті всі сестрички. Є їх 13. Кожна має під своєю опікою 7—10 новачок. Вони багато працюють, хоч самі лише трохи більші діти. Вони порядкують кімнати, вони чешуть і заплітають коси малим новачкам, вони ходять зі своїм гуртком на прогульки, вчать їх пластових пісень, підготовляють програми на ватри. Вони пильнують, щоб новачки були чисті і не рідко доводиться їм прати різні речі, коли котрась мама не завдала собі труду дати своїй дитині відповідну кількість білля. Про це все ми довідуємося з оповідань наших новачок. Кожна з них дуже любить свою сестричку і вважає, що її сестричка є найкраща. А ось там, обнявши сестричку-командантку за стан стоїть мала пластунка. Сестричка цілує її на прощання. — Ти вже їдеш? — питаю її. — Мушу, але на другий рік я приїду на цілих чотири тижні, мама мені вже обіцяла.

По полудні на площі новачки, а потім юначки переводять спортові вправи. Мені мимоволі приходить думка, що не кожна з наших учительок ритміки і гімнастики добилася б по двох тижнях такої дисципліни рухів, як ті наші пластунки - виховниці. А у вправах беруть участь всі 105 новачок у віці від 6—12 років.

Час минає скоро. Вечером збираємося всі біля ватри. Сестричка - командантка в приступний спосіб, діточими словами оповідає дітям історію Пласту. Далі, під проводом бунчужної, жартівлива програма. Кожний гурток приготовив якусь веселу точку. Між поодинокими виступами новачки співають. Скільки пісень вони тільки не навчилися за тих два тижні. — Га, га, гарно, кра, кра, красно, фе, фе, феноменально — весело вигукують, замість оплесків, після кожної точки.

Так, ми всі, присутні батьки, мусимо ствердити, що не тільки на забаві, в купелі, на прогульці минули нашим дітям тих два тижні. Вони навчилися скоро, непомітно, для них самих, навчилися бавлячися, бо всі їх забави були пляново подумані командою табору. Вони, вернувшися домів, привезуть з собою не тільки гарні спомини, не тільки чар палаючої ватри, але десятки українських пісень, яких, ми батьки не втовкли б їм за цілий рік. Вони збагатять свій український словник, поширять знання української історії, української культури і мистецтва.

А тепер кілька слів про виховниць. Цьогорічна команда табору, — це молоді пластунки, які ще не так давно на тім же Іст Четгемі самі безжурно таборували, бавилися і здавали пластові проби, які виросли вже на наших очах. Якщо отже молодий провід табору був першим того роду експериментом, то мусимо признати, що він виправдав себе цілковито:

Вони, виховниці, ставляться до своїх обов'язків з такою відданістю, з такою ідейністю, на яку тільки здібна молодь. Вони ще самі відчувають чар і романтику таборування, у них є стільки ще життєрадости, стільки енергії, стільки захоплення, яке передається не тільки дітям, але і нам, старшому поколінню. Вони ще самі не так далеко втікли від всіх тих дитячих проблем, тому вони розуміють добра своїх малих вихованок. Вони бавляться з ними не лише з обов'язку, вони вміють ще самі захопитися забавою не гірше від малих новачок. Діти дивляться тому на них, не лише як на своїх наставників, але як на найкращих, найбільше винахідливих товаришок забави. Діти дивляться на них з захопленням. Вони їх слухають не зі страху, вони стараються виконати кожний наложений на них обов'язок якнайкраще, бо вони їх люблять.

Такої гарної атмосфери я не відчували, відвідуючи табори новаків попередніми роками. Ту саму думку висловлювали й інші батьки. Тому в імені нас всіх, батьків, хочу висловити наше признання п. Вірі Лащик — командантці, п. Оксані Шует — бунчужній, п. Ксені Клюфас — писарці, пп. Світляні Луцькій, Данці Клецор і Лідії Підгорецькій — гніздовим, як також всім сестричкам.

Ніна І-а

Спортово-пресова конференція

Нарада членів Видавництва „Спортового Бюлетеню" відбулася 30 червня у приміщенні ф-и „Космос" в Дітройті, Дж. Кампо.

Рішено просити до співпраці українських спортових діячів з інших українських осередків Америки й Канади. В журналі будуть подавані відомості з усіх ділянок спорту, у яких є чинні українські спортовці. У дальших числах будуть подаватися матеріяли з історії українського спортового життя спортових товариств, від початку їх існування.

Схвалено змінити формат і систему відбитки Бюлетеню на кращий, поміщувати більше світлин. Бюлетень буде виходити 4 рази в рік. Поширено склад редакційної Колегії. Матеріяли на загальні спортові теми, як теж про важніші спортові події і події з поодиноких українських спорт. осередків просимо надсилати на адресу Редакції Бюлетеню.

U.S.T. "CHERNYK," 3306 E. Davison, Detroit, Mich.

Я. З.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ
в щоденнику „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) ..	$2.00
1 інч через одну шпальту за бизнесові оголошення (забави, бенкети, банки, продаж домів і т. п.)	$3.00
1 інч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії)	$4.00

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучую 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

....

Успішний виступ Романа Рудницького

5-го травня Роман Рудницький виступив на Фестивалю американської модерної музики в університеті в Маямі. Це був четвертий з ряду концерт і той Фестиваль був великою подією в американському музичному житті.

Наш пініст грав концерт сучасного видатного композитора Віліяма Шумана, який був директором музичної школи Джуліярд, а від цього року є президентом Лінкольн Центру в Ню Йорку. Композиція ця, як пізніше публічно з естради, ґратулючи виконавцеві, заявив диригент оркестри Фабіян Севицки, є найтяжчою композицією, якою йому довелося дириґувати.

Цей фортепіяновий концерт є типовим зразком модерної музики. Композитор оперує різкими, неконвенційними гармоніями, скомплікованими ритмічними фразами часто побудованими в різних тактових сполученнях. Три частини цього концерту ставлять соліста і оркестру перед дуже складним завданням, а саме переконати слухача в залізній послідовності і логіці новочасної музики. І це вдалося, бо реакція публіки були ентузіястичні довготривалі брава.

Успіх Романа Рудницького був надзвичайний; рідко бачиться, щоб оркестранти робили таку овацію солістові, а публіка прямо не давала йому зійти з естради, і він був приневолений дати наддатки. І ми почули Фуґу-Фінале зі сонати другого визначного американського композитора Барбера і Токкату Прокофієва. В обох тих творах знову наш пініст захоплював публіку своєю феноменальною технікою, динамічними нюансами і радісним темпераментом інтерпретації. Це був направду тріюмфальний виступ, якого напевно не забудуть ні виконавець ні приявні на ньому його батьки, яких диригент представив був публіці. На другий день, в неділю Роман Рудницький і його батьки були гістьми в школі Ґреґем-Екес Скул в Палм Бічі. По обіді Роман дав для школи і запрошених гостей концерт. І знов я була свідком його блискучого виступу. Студенти сиділи, як зачаровані, і ще довго потім говорили про той концерт. Між приявними були такі відомі музики, як композитор-піяніст Гайвлей і концертова скрипачка Сіттіґ. Вони висказувалися про Романа в самих суперлятивах і називають його геніяльним. Хтось з-поміж гостей сказав, що він є ліпший, як Клайборн. Я особисто не люблю порівнювати, хто ліпший, хто гірший, бо на правдиві таланти є багато місця на світі, бо є їх мало.

Для Романа не існують вже ніякі технічні проблеми, а ціле його велике сконцентровання є спрямоване, щоб віддати чистоту стилю і вираз. Бетговенівська соната т. зв. Вальдштайнівська, Дебюссі „Із зошита ескізів", а потім модерні Барбера і Прокофієва, — всі ті твори так дуже різняться між собою своєю музичною мовою, але Роман Рудницький віддав їх з такою великою правдою і переконанням і без ніякої пересади у виразових ефектах, а навпаки з великим смаком та мистецькою мірою. До його успіху важним додатком є ще його мила поява на естраді. Знаємо, що запрошено його на другий сезон в Палм Бічі з оркестрою. Тішимося його успіхами і бажаємо багато щастя в його кар'єрі.

І. Шмериковська-Прийма

Закінчення шкільного року в школі ОДУМ'у в Трентоні, Н. Дж.

В суботу 9-го червня в Українсько - Американсько-Демократичному Клюбі в Трентоні відбулося закінчення шкільного року в Середній Школі Українознавства.

Заля Клюбу святочно прикрашена. Підвищена сцена. На свято закінчення шкільного року прибула в повному складі Педагогічна Рада: І. Гуща — директор і лектор історії України й української мови — граматики, Ол. Гр. Сенько — літературознавець, інж. А. П. Дерев'янка — лектор економічної географії, й краєзнавства, Олена К. Піддубна — педагог 4-ох початкових груп: читання, письмо, устні розмови, мистецьке слово - деклямація. Митроф. о. К. Даниленко - Данилевський — лектор історії Української Православної Церкви. Всі педагоги з вищою освітою. Тут же повний склад Батьківського Комітету: Микола Нін — голова, Семен Ів. Стрибко — секретар, Петро Левченко — фінансовий референт, члени У. Парака, Микола Шурук, як також активні батьки: Серафим Чуйко, Іван Сухенко, Меланія Шурук та інші.

В біжучому році школа українознавства мала 7 кляс, що вміщувала 32 учнів Юного ОДУМ-у.

Директор Школи Іван Гуща зробив підсумки й окреслює здобутки на протязі шкільного року. Кожний з учителів подав звіт за свою клясу. Педагоги передали учням посвідчення. Учні раді. А батьки й гості оплескують. Школа Українознавства працювала 9 місяців. Школу відвідувало 90% учнів. Засвоєно матеріял в середньому „на добре", але є й „відмінники"! Поведінка дуже добра.

Навчання в школі переводилось за програмою аналогічних шкіл УККА. Пройдено з додатками 12 різних дисциплін. Майже всі учні переведені до вищих груп. Учні раді, а батьки й гості втішені. Останнім промовляє до всіх о. К. Даниленко-Данилевський, що нагадав про три джерела національного виховання нашої молоді, що ніколи не пересихають, це є: родина, де плекається юна душа; школа, де оформлюється національний світогляд, церква, де наповняється душа ідеалістичним, християнським світосприйманням. А всі три творять одну суть — добру людину української великої громади.

Дякував педагогам, батькам, гостям і всім присутнім — директор Іван Гуща та просив батьків ще більше учнів присилати до школи в 1962-1963 шк. рік. Від імени Батьківського Комітету і всіх батьків та дітей зложив подяку секретар Семен Ів. Стрибко.

Група Юного ОДУМ-у, виконали „Ллється пісня"... — марш. Сестри: Ліда, Катя й Мар'яна Сухенки — виконали „Чи я в лузі не калина була". Катя й Мар'яна „Білі каштани", Мар'яна — „Утоптала стежечку через яр". „Ой у полі верба". З експресією виконали Мар'яна й Катя Сухенко, Лара Стрибко, Люся Гуща, Віра Білокур, „Така її доля". Ніжні високі сопрано, чарівні меццо, оригінально - виразні й соковиті альто, стояли на високому рівні виконання! Бо сестри Катря й Мар'яна Сухенки готуються до вступу до Музичного Інституту у Філядельфії, та співали там в радіо.

Кость Пархоменко-Слобідський

Успіхи союзовця Івана Р. Дурбака

Народжений на еміґрації в Німеччині, в Реґенсбурзі 1946 року, після 9-х років побуту в Австралії, Іван Роман Дурбак прибув з родиною 4 року тому до Америки та замешкав в Ютиці, Н. Й.

Іван Р. Дурбак

В червні ц. р. закінчив він католицьку середню школу Нотрдейм гайскул як перший між 77 учнями, і як „веледікторіян" виголосив під час ґрадуації промову про вартість виховання. Він дістав дві почесні медалі за добрі поступи в науці та грошову нагороду від Лицарів Колюмба за здобуті змагання. Ще перед закінченням гайскулу дістав три стипендії: Ріджентс з нюйоркського стейту суму 1,000 дол., від Корнел університету в Ітаці, Н. Й., 1,500 дол.. і від Ренсселер Політехнічного Інституту в Трой, Н. Й. 10,000 дол., продовж 5-літніх інженерських студій. Був прийнятий на три найкращі американські високі школи: Массачусетс Інститут Технології у Кембрідж, Масс., Корнел університет у Ітаці, Н. Й. та Ренсселер Політехнічний Інститут у Трой, Н. Й. Дурбак вибрав останній, де студіюватиме нуклеарну фізику.

Крім першенства в науці, здобув перше місце в шахових змаганнях шкільної молоді в Ютиці та від двох літ є тенісовим першуном шкільної молоді в дивізії хлопців до 16 літ. Здобув досі 22 трофеї на тенісових змаганнях у Ютиці, Сиракюзах, Рочестері та на Союзівці.

Як член репрезентації нюйоркського стейту брав участь у всеамериканських тенісових змаганнях минулого року в Ленсінґу, Мишиґен. Його прізвище постійно видніє в наголовках місцевої американської преси при звітах з тенісових змагань. Належить до пластового гуртка „Бобри" в Ютиці. Разом з цілою родиною є членом 484 Відділу УНСоюзу ім. Тараса Шевченка в Ютиці.

Молодому союзовцеві бажаємо найкращих успіхів на вищих студіях.

В. Запаранюк

Міжнародній Фестиваль в Толідо, Огайо

Фестиваль музики, співу і танку відбувся в неділю 24-го червня 1862 у великій амфітеатрально збудованій залі „Філд Гавз" — університету в Толідо. Виступали 20 народів, ансамблів, хорів і солістів. На вступі оркестра відіграла американський гимн, а дальше виступали представники таких народів: негри, чехи, індійці, українці, японці, турки, шотляндці, мексиканці, поляки, араби, мадяри, ірляндці, гавайці і ін. — усі у своїх мальовничих, національних строях.

Від української групи виступила широко відома Капеля Бандуристок під мистецьким керівництвом дириґента Петра Потапенка. Сама поява ансамблю в прегарних національних строях, перший ряд з бандурами, — зробила помітне враження на численну різнонаціональну публіку. В програмі виконано п'ять пісень, м. ін. пісні „Думи мої" та на закінчення „Та туман яром котиться". Досконале виконання з добрими солістками, як сопрано Валентина Биковець, було сприйняте з захопленням, та більша частина такого мистецького співу губилася на величезній ґалі, де як завжди на таких імпрезах панує ґалас і шум.

Більше підходив тут танковий виступ у виконанні досить численної танцювальної української групи, як друга частина української точки програми. Вже танок „Гопак колом" — впровадив присутніх в ентузіязм, гураганні оплески довго не вгавали.

Дальше слідував танок „Гречаники" у виконанні двох пар. Шість дівчат пописувалися танком „Катерина", а накінець був „Контест" — змагання усіх танцюристів — чоловіків, де кожний з'окрема виказав свої найкращі вмілості. В танцювальній групі виступали: Б. Закорчемний, Т. Закорчемний, Б. Андриц, Д. Андриц, Ірина Войтович, Анна Войтович, П. Корнова, Д. Корнова, Р. Корнова, Б. Бобер, Ст. Дикий, Ів. Мельник, Ірина Лагола, К. Юревич, Анна Собецька і Д. Масник.

Багато праці для підготовки вложив інж. Всеволод Гнатчук, знаний з багатьох виступів на подібних міжнародніх імпрезах.

Українську групу очолював о. Лев Білос, парох Росфорду, б. Толіда.

З інших народів груповими танками пописувалися — чехи, турки, мексиканці, ірляндці та група Інтерн. Інституту з Толіда. Сольові танки виконали японці, індійці і гавайці. Музика й спів — негри, шотляндці, поляки, мадяри. Дві польки виконали акробатичні вільні вправи в олімпійськім стилю.

Імпрезу закінчено співом „Ґад блесс Амеріка" усіх присутніх.

Я. Зубаль

Закінчили будову трансканадійської автостради

Ванкувер, Британська Колюмбія. — Закінчили будову останнього відтинка трансканадійської автостради, про яку від довгих років мріяли канадійці. Відкриття цього відтинка відбудеться 30 липня і відтоді канадійці зможуть вигідно їхати автом із східнього узбережжя до західнього. Відкриття цього відтинку скоротить на 100 миль дорогу з Західнього узбережжя до прерій, бо не треба буде робити великий круг, як було досі. Будова цієї автостради була дуже коштовна, бо треба було поробити забезпечення проти лявін та проти скель, які там часто усуваються. Останній відтинок цієї автостради, що називається Роджерс Песс, будовано за федеральні фонди. Британська Колюмбія матиме великі користі з цієї автостради, бо автобуси матимуть значно скорочений час до Альберти.

Зі спорту

ВІДБУЛИСЯ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ ЗДА І СОВ. СОЮЗУ

В суботу і неділю, 21 і 22 липня, відбулися на стадіоні університету Стенфорд в Пальо Альто, Каліфорнія, міжнародні легкоатлетичні змагання між ЗДА та Совєтським Союзом. В загальному точкуванні переможцями вийшли чоловіки ЗДА з рахунком 128:107, та жінки Совєтського Союзу з рахунком 66:41. Згідно з договоренням спортових проводів обидвох країн обчислювано окремо точки змагань чоловіків і окремо жінок, але в сумаричному точкуванні цих обидвох груп Совєтський Союз здобув 173 точки, а ЗДА — 169. Чоловіки ЗДА здобули 14 перших місць, а чоловіки Совєтського Союзу 8. В жіночих конкуренціях жінки Совєтського Союзу зайняли 7 перших місць, а жінки ЗДА тільки 3.

В цих змаганнях двох найбільших потуг легкоатлетики зареєстровано багато дуже добрих осягів, в тому два нові світові рекорди. В стрибку вгору пописався Валерій Брумель, вихований на Україні, який встановив новий світовий рекорд висотою 7 стіп і 5 цалів. В меті молотом американець Гаролд Конноллі здобув новий світовий рекорд метом на 231 стіп і 10 цалів.

В репрезентації Совєтського Союзу виступало чимало українців, яких прізвища знані в спортовому світі з попередніх міжнародних виступів. Це були: Вадим Архипчук, Ігор Петренко, Юрій Кутенко, Віктор Цибуленко, Олександер Артинюк, Дмитро Бондаренко, Володимир Голубничий, Людмила Лисенко і Катерина Парлюк.

Змаганням приглядалося рекордове число глядачів, яких було 72,000 в суботу та 81,000 в неділю.

В. С.

• РОЗШУКИ •

ПОШУКУВАННЯ
Пошукую Івана Коржаковського, народженого 1925 р. в Рибні, повіт Косів, Гуцульщина. Він працював: Gemeinchafts Lager oberhalet Wells, Eperdingenstrasse, Ober Donau, Deutschland. Хто знав би щось про нього або знає його місце перебування, проситься писати на адресу:
Wasyl Hryhorak
93 Willard Street
Providence 5, R.I.
Заграничні часописи проситься передрукувати.

ТАРЗАН, ч. 4878. Дикий танок!

Збожеволілі канібали швидко прив'язали Тарзана і Вілліямса до стовпа.

А тоді різким голосом закричав Дейвід Стіл. — Продовжувати!

І так почався танок із тортурами, в якому в'язні були легко ранені списами юґембі... Це вступ до смерти!